

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIX. De Characterē, sententia Catholicorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

excommunicatione Othonis dicit, Othonem contra iuramentum Domino Papæ factū inuasisse hostiliter, & sibi usurpare voluisse terras S. Petri. Item addit Papam pro bono pacis omnes iniurias tolerare voluisse, & tamen ne sic quidem potuisse flecti Othonis obstinationem. Ibidem dicit Papam ut fortem virum, & in Domino confidentem tria ardua negotia peregrisse, nimirum Othonis depositionem, expeditionem pro auxilio terræ sanctæ, & Concilium generale maximum & Ecclesiæ utilissimum.

CAPVT XIX.

De caractere sententia Catholicorum.

 VANTVM ad SECUNDVM, sententiam Catholicorum aliquot propositionibus complectemur: quibus comprehendam solutiones omnium questionum, quas Kemnitius attingit, & de quibus dicit, nihil esse certum.

PRIMA: *Signum aliquod spirituale animæ imprimitur in quibusdam Sacramentis, quod character appellatur.* Hæc est omnium Catholicorum in 4. d. 6. & habetur expressè in Conciliis generalibus Florent. in Instructione Armenorum. & Trident. sess. 7. can. 9. Est autem NOTANDVM, Theologos aliquos, ut Durandum in 4. d. 4. q. 1. & Scotum dist. 6. q. 9. & Gabrielem ibidem quæst. 2. admittere quidem characterem, sed quædam docere, quæ videntur facere pro Kemnitio. Primò Durandus dicit, characterem nõ esse aliquid reale distinctum ab anima, sed esse solum respectum rationis: tamen ibidem dicit, characterem non esse debere negari, & hoc omnes Theologos dicere. Igitur Durandi dubitatio non est de caractere an sit, sed quid sit. Porro ceteri omnes fatentur characterem esse aliquid reale distinctum ab anima. Scotus dubitat de ratione probandi characterem, ac dicit non posse probari ex aliquo manifesto Scripturæ testimonio, vel etiam ex Patribus: tamen ob Ecclesiæ auctoritatem non dubitat esse certissimum dari characterem. Gabriel dubitat etiam, an Ecclesia id definiarit, tamen dicit, esse præsumptuosum negare characterem: his enim verbis vtitur in fine primi dubij. Ceteri omnes non solum Ecclesiæ auctoritate, sed etiam Scripturis, & Patribus, docent characterem

rafterem probari posse. Nulla ergo fuit inter Scholasticos quæstio, nisi de modo probandi characterem.

Nomen autem characteris acceperunt Scholastici ab Augustino, qui hoc nomine passim utitur: alij enim veteres Augustinum, signum, aut signaculum vocant, non characterem; restamen eadem est. CHARACTER enim Græcè est, & formam significat, seu figuram, & habetur in codice Græco hoc nomen in scripturis Hebr. I. & in codice Latino Apocal. I; licet non de Sacramentis, sed de aliis rebus in illis locis agatur.

SECUNDA propositio: *Character non est relatio, sed absoluta qualitas.* Hęc est communis, Scoto & Durando excepto. Durandus loco citato, docet characterem esse ens rationis, est, respectum aduenientem ex deputatione ad certum officium, qualis est relatio in Doctoribus, Prætoribus, &c. Quæ sententia vix distinguitur ab hæresi huius temporis, & videtur expressè damnata in Conciliis, quæ si Durandus videre potuisset, sine dubio aliter docuisset. Hæretici enim non negant, neque negare possunt, quin sit aliqua relatio rationis in ministris, quæ non est in aliis, qui non sunt deputati ad ministrandum. Proinde Concilium Tridentinum cum dicit anathema negantibus characterem, & intendit errorem aliquem damnare, sine dubio damnat eos, qui negant realem characterem. Scotus vult esse realem relationem: sed certè vix id defendi potest. Nam character omnium consensu producit per actionem Sacramentalem: relationes autem non producuntur, sed consurgunt ad productionem fundamenti proximi. Præterea quod esset fundamentum huius relationis? num anima? at tunc in omnibus hominibus esset character. Num fides, aut gratia: at sine his character esse potest. Scio Scotum quoddam genus relationis constituere, ad quod actio esse possit. Sed non est mihi propositum ista latius disputare; neque desunt, qui sententiam illam Scoti accuratè refutauerint. Certè nomen ipsum characteris, nonne aliud quàm relationem significat? Denique modus loquendi Patrum, qui dicunt characterem imprimi, & infigi, eo quod nos consecrari, & consignari, absolutam rem nominant. Est igitur character qualitas absoluta, ex qua tamen consurgit relatio similitudinis ad Christum, cui configuramur per characterem.

TERTIA propositio: *Character tria habet officia, aptum facere ad cultum diuinum, configurare Christo, & distinguere ab aliis.* Explico: **PRIMUM** officium est aptum facere. Est enim character potestas quaedam spiritualis & supernaturalis, partim actiua, partim passiuua. Nam tria sola Sacramenta imprimunt characterē, Baptismus, Confirmatio, Ordo. Character Baptismatis est passiuua potestas: facit enim hominem aptum ad suscipienda omnia alia Sacramenta, & sine ipso nulla Sacramentorum aliorum susceptio est rata. Character Ordinis est actiua potestas ad ministranda alia Sacramenta. Character Confirmationis habet vtrumque: nam & facit aptum ad alia Sacramenta suscipienda, & facit etiam aptum ad profitendam fidem. Videtur tamen magis principaliter esse actiuus, quam passiuus, character iste Confirmationis. Nam sine isto characterē tenent reliqua Sacramenta, quod non esset, si iste character esset principaliter passiuus, sicut character Baptismi. Est tamen hic **NOTANDVM**, istam potentiam non videri Physicam, sed moralem. Non enim character attingit effectum, sed tantum operari dicitur, quia vbiunque est talis character, Deus ex pacto adest, & concurrit ad effectum supernaturalem producendum, quod non facit, vbi non est talis character:

SECUNDVM officium oritur ex primo. Quia enim ista potentia deriuatur à Christo, & est quaedam quasi participatio potestatis Christi, qui vt summus Sacerdos habet omnem potestatem in Sacramentis, idē character configurat nos Christo, & similiores illi facit, quam sint alij, qui non habent characterem.

TERTIVM officium oritur ex secundo: Quia enim per characterem Christo configuramur speciali quadam ratione, inde fit vt distinguantur isti ab aliis, vt sacerdotes à laicis, & laici confirmati à non confirmatis, & baptizati à non baptizatis. Atq; hinc intelligitur cur Theologi dicant, characterem esse Sacramentum, & rem Sacramenti, cum signum externum sit Sacramentum tantum, gratia autē sit res tantum. Nam character est effectus Sacramenti sensibilis, & sic dicitur res: & simul est signum, quod homo sit consecratus Deo, & Christi miles, &c. immo etiam gratiæ, quæ vel adest, vel adesset, nisi poneretur obex.

QUARTA propositio: *Character Sacramentalis in sola anima*

ma

ma est, tanquam in subiecto. **NOTA**, conuenire omnes, characterem esse in anima in hæsiue. Accidens enim non inhaerere accidente, sed in substantia: tamen potest accidens unum esse in alio duobus modis. **PRIMO**, quia mediante illo est in substantia; quomodo accidentia corporalia sunt in quantitate. **SECUNDO**, quia perficit operationem alicuius alterius accidentis, quomodo fides dicitur esse in intellectu, spes & caritas in voluntate. Hoc modo characterem aliqui ponunt in intellectu, ut necessarium ad exercendos actus intellectus. Alij ponunt in voluntate, quia putant disponere ad charitatem quæ est in voluntate. Alij ponunt simpliciter in substantia animæ, & hoc videtur verius, quia non est habitus, vel potentia operatiua. Vnde Concilia Florentiæ & Tridentiæ dicunt, imprimi in anima.

QUINTA propositio: *Character indelebilis est.* Hæc habetur in Conciliis notatis, & ab omnibus conceditur. Ratio posteriori est, quia constat, Sacramenta quæ imprimunt characterem, non posse repeti. A priori multæ rationes adducuntur, sed potissima est, quia character non habet contrarium, & est in subiecto incorruptibili. Non enim est sicut habitus dei aliarumque virtutum, qui per actus contrarios tolluntur: vel est sicut potentia secundum quosdam, vel sicut forma, seu figura secundum alios. Accedit quod character est quædam consecratio animæ: consecratio autem tamdiu durat, quamdiu durat res consecrata.

SEXTA propositio: *Tria solum Sacramenta imprimunt characterem; Baptismus, Confirmatio, Ordo.* Hæc etiam habetur in Conciliis prædictis, & ab omnibus conceditur. Ratio a posteriori eadem est, quæ superioris Conclusionis. A priori difficile est, & minimè necessarium, reddere rationem. Illa potissimum adduci solet, quod in his tribus accipit homo nouam potestatem, ac deputatur nouo ministerio per nouam consecrationem, & quodammodo statum mutat, & proinde accipit nouum signaculum. Nam in Baptismo transit homo à Diabolo ad Christum, & adscribitur in eius familiam, & accipit potestatem participandi Sacramenta, aliaque bona Ecclesiæ Christi. In Confirmatione adscribitur ad militiam Christi, ut gerat vexillum eius in fronte, & accipit robur, & potentiam, ut ex officio pugnet contra dæmones. In Sacramento

mento Ordinis adscribitur in numerum ducum, & præpositorum huius militiæ, & accipit potestatem distribuendi aliis bona Domini sui. In aliis Sacramentis non sit mutatio status, nec deputatur homo nouo ministerio, nec accipit nouam potestatem; sed vel alitur spiritualiter, vt in Eucharistia, vel accipit medicamentum contra morbos, & vulnera peccatorum, vt in Sacramento Pœnitentiæ, vel accipit antidotum contra reliquias peccatorum, vt in Extrema vnctione; vel denique accipit remedium contra concupiscentiam, vt in Matrimonio.

SEPTIMA propositio: *Nec Circumcisio, nec vllum Sacramentum veteri legi imprimebat characterem in anima.* Ita S. Thomas 3. p. q. 63. art. 1. Contrarium sentit Scotus de Circumcisione in 4. d. 6. q. 9. ad 1. sed verior est sententia S. Thomæ: Nam Circumcisio imprimebat in corpore characterem, & eo modo figura erat Baptismi, qui characterem in anima impressurus erat. Præterea character nobis imprimitur ad suscipienda vel ministranda opera supernaturalia: nulla autem opera Sacramentorum legis veteris erant supernaturalia. Denique Scotus, quia docuerat, Circumcisionem ex opere operato conferre gratiam, non sine causa tribuit etiam impressionem characteris Circumcisioni. At nos, qui docemus Circumcisionem nullam vim habuisse ex se, nisi ad præcidendam carnem: debemus etiam consequenter negare vim imprimendi spirituales characterem.

OCTAVA propositio: *Nullus in Christo character fuit creatus.* Est etiam S. Thomæ 3. par. quæst. 63. art. 5. Et ratio est, quia character est quædam participatio sacerdotij Christi, igitur solum est in illis, qui habent hoc sacerdotium per participationem. Item signari caractere, est ouium, seruorum, militum, denique subditorum, qui recipiuntur ab aliquo maiore ad aliquod ministerium; Christus autem est Pastor, Dux, Dominus, &c. Item Christus non accepit vlla Sacramenta, ergo nec eorū characteres. Deniq; nos egemus caractere, vt Deus nobiscum quasi ex pacto concurrat ad actiones Sacramentales; at Christus non eger, vt vllus cum eo ex pacto concurrat, cum sit ipse causa principalis vt Deus, & instrumentalis coniuncta vt homo. Non enim facit vllus pactum tecum, aut cum suo brachio de concursu.

CAPVT